

Παραδείσιος Μάλερ από την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης

Πηγή: ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 54-55 Ημερομηνία έκδοσης: 28-02-2021
Αρθρογράφος: Επιφάνεια 695.37 cm² Κυκλοφορία: 2600
Θέματα: ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Παραδείσιος Μάλερ από την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης

Η 4η συμφωνία, η κατεξοχήν εκλεπτυσμένη μεταξύ των έργων του Γκούσταφ Μάλερ και ορόσημο στο αρχικό κύμα των συνθέσεων που εντάσσονται στο κλίμα της συλλογής «Του παιδιού το μαγικό κέρα», στο Διαδίκτυο με την ΚΟΘ

Του ΚΥΡΙΑΚΟΥ Π. ΛΟΥΚΑΚΟΥ

Αποτελεί ιδιαίτερη περίπτωση η 4η συμφωνία στον κανόνα (των 10 και πλέον) που ολοκλήρωσε ο Γκούσταφ Μάλερ, ορόσημο στο αρχικό κύμα των έργων που κοντολογίς εντάσσονται στο κλίμα της συλλογής «Του παιδιού το μαγικό κέρα» ως ποιητική αφετηρία της έμπνευσής του. Από τη θέση της στη ζωή και τη δημιουργία του μόλις 40χρονου λειτουργεί μεταβατικά ανάμεσα στο πανθεϊστικό, φυσιολατρικό ιδεολόγημα της 1ης και την ανακουφιστική χαλαρότητα διεξόδου σε επόμενη διάσταση που εκπέμπουν μοναδικά «Το Τραγούδι της Γης», η 9η και το Αντάτζιο της 10ης. Μόνο που, αντίθετα με την συμπαγική συγκατάβαση των τελευταίων, στην 4η το υπερκόσμιο επίπεδο ενδύεται ακόμη συμβάσεις και προσδοκίες μιας παραδεισένιας, παιδίαστικής απλοϊκότητας. Προσποικιστή στο ύψος της αλλά και κατεξοχήν εκλεπτυσμένη μεταξύ των συμφωνιών του, η 4η αποτελεί δημιουργική αλληγορία της υπαρκτής ανάγκης αποσυμπίεσης του -επιτέλους καθιερωμένου- Μάλερ από τα καθήκοντα του διευθυντή της Όπερας της Αυτοκρατορικής

και Βασιλικής Αυλής της Βιέννης και από τη στείριση που έμοιαζε να απειλεί τον συνθετικό οίστρο του. Αυτή η τάση φυγής εξάλλου, που πυροδοτεί και συμπύκνει με τη σύνθεση αυτού του μοναχικά σεραφικού αριστουργήματος, βρίσκει την πρακτική αναλογία της στην αγορά και διαμόρφωση από τον εργασιομανή συνθέτη του δικού του, προσωπικού, επίγειου παραδείσου γαλήνης, εξοπλισμένου μάλιστα με παράπηγμα ειδικά προορισμένο για την απομόνωση και τη σύνθεση.

Την μόλις (για μαλερικά δεδομένα!) 56λεπτη συμφωνία διαθέτει στο Διαδίκτυο, από τις 19.30 της 31ης Ιανουαρίου 2021 και με ελεύθερη πρόσβαση (<https://www.youtube.com/watch?v=MXQugiPUldQ>), η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, υπό την διεύθυνση του Μιχάλη Οικονόμου. Η ερμηνεία καθιέρωσε, από τα πρώτα κιόλας μέτρα, το γλυκόπικρο κλίμα αναπόλησης ενός κόσμου εξιδανικευμένης αθωότητας, χωρίς μολαταύτα εκπτώσεις σφρίγγους και ρυθμικής πειθαρχίας στην απαιτητική διαδρομή του α' μέρους. Επιπλέον δε με την ευπρόσδεκτη αναγνωρισιμότητα, πίσω από τη μάσκα προστασίας, οικείων μας μουσικών, ενώ κοινωνούσαν σε αόρατο κοινό τα μύρια ευτυχίματα έμπνευσης και θεματικής

επεξεργασίας του έργου, έστω και στη συνεπτυγμένη, πλην ελάχιστα προδοτική, ενορχήστρωση του Klaus Simon για ορχήστρα δωματίου (2007).

Ζωηρές και παιγνιώδεις, ταιριαστά αφέλειες στον ανέμελο φολκλορικό χαρακτήρα τους, αναδείχθηκαν οι διλώσεις ξύλινων πνευστών στο οιοιεύ οκέρτο, με εμπειροτεχνη τηλεοπτική λήψη τους, όπως στη βραχεία ερωταπόκριση του πιτσικάτο των εγχόρδων και του αυλού λίγο πριν την εκπνοή της β' κίνησης.

Συμπαγής, χωρίς αγωγικές διακυμάνσεις και εκφραστικά ισχυρός υπήρξε ο αντίκτυπος του εκτενούς αντάτζιο, που αποτελεί το κέντρο βάρους της συμφωνίας, γαλίνιο σαν το χαμόγελο της μητέρας του συνθέτη, αλλά και με τη δαμόκλειο θεματική πρόμνηση της «μοιραίας» 5ης. Και μια επιφύλαξη: χαλαρότερη ρυθμική διαχείριση των μεταπτώσεων της στροφικής μορφής της θα ενίσχυε καθοριστικά την ατμόσφαιρα της ουσιαστικά ανένας (όπως και στο «Τραγούδι της Γης») καταληκτικής σελίδας, προσπορίζοντας βαρύτητα στο έσοχο τραγούδι του «παιδιού» και πολύτιμο χώρο στην υψίφωνο Ελένη Κομνή για βαθύτερη ενσυναίσθηση αυτού του χαμογελαστά μελαγχολικού αποχωρισμού από τη νεότητα και την απειρία...

